

עטל דרכיך דענה

בעזהש"ת

דרכי צדק

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

דרכי אמונה

דא"ח מכ"ק אדמו"ר שליט"א

פרשת

כי תצא

תשס"ז

גיליון דרכי צדק

נר"ל ע"י מערכת

מכון דרכי צדק

להוצאת דא"ח

מכ"ק מרן אדמו"ר הקדוש"ט זיע"א
מפורסב

בעיה"ק ירושלים תובב"א

כל הזכויות שמורות

ואין להעתיקו בשום אופן

להערות והארות

054-8458846

A026508288@GMAIL.COM

קול מערכת "דרכי צדק"

02-5401454

לע"נ ר' משה בן דן מאלר ז"ל

גיליון זה הונצח

לעילוי נשמת

הרב שלמה בן הרב

גדליה ז"ל

גלב"ע מוצאי יו"כ תשפ"ו

נתנדב ע"י בני המשפחה

לעדכון שמחות למדור

שהשמחה במעונם

וכן לתרומות והנצחות

לבעלי שמחה ויא"צ

וכד'

ניתן לפנות למספר

0548458846

לעילוי נשמת

שר בית הזוהר הגאון הצדיק

חכם משה שלום מעודה

זכר צדיק וקדוש לברכה

שנסתלק לבית עולמו לאחר

יסורים קשים ומרים שקבלם

באהבה רבה ובשמחה

ביום שב"ק

לסדר "זיקרבו ימי ישראל למות"

פר' ויגש ד' טבת תשפ"ה

תוכן הענינים

דא"ח כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א.....ה'

פניני דרכי צדק.....ז'

מדור עצותיך אמונה.....ט'

מדור מאורות צדק.....י'

מדור סגולות צדק.....י"א

מדור משלי דרכי צדק.....י"א

מדור השו"ת.....י"ג

מדור יומא דהילולא.....י"ג

דרכי אמונה-דא"ח כ"ק אדמו"ר שליט"א.....י"ט

דבר המערכת

בספה"ק עיריין קדישין פר' כי תצא עה"פ כי תצא למלחמה על אויבך ושבת שבינו. ופרש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר. אומר אני שבכל דבר ודבר יש בו גשמויות ורוחניות המחי' אותו כמש"כ ואחה מחי' את כולם אפי' באכילה ושת' ומשגל וכו' יש בו חיות אלוקית. כמש"כ צדיק אוכל לשובע נפשו כי צדיק אוכל בשביל נפשו החיונית לבן צריך כ"א מכ"ד שעושה אפי' אכילה ושת' להוציא חיות אלוקות מאותו דבר. וא"ת כיון שבכל דבר יש בו חיות. אלוקית. א"כ יהא מותר לעשות עבירה ח"ו בכדי להוציא החיות משם ג"כ. אבל האמת הוא כמו שאמו"ל קדש עצמך במותר לך בדברים המותרים אבל בדברים האסורים אסור לעשות כן וזה רמזה לנו תוה"ק כי תצא למלחמה על אויבך כשאתה רוצה ללחום עם היצר שהוא אויב לך. ושבת שבינו שצריך אתה להוציא החיות מכ"ד שעושה. וכוה אתה כובשו. וא"ת שגם בדבר עבירה יש חיות אלוקית לזה פרש"י במלחמת הרשות הכ' מדבר כי הוא במותר לך ולא בדבר האסור יען כי יש בו רוב רע פן יפול ח"ו למקום הרע אשר בה וזהו וראית בשבי' אשת יפ"ת היינו הנה"ק שיש בו - בכל דבר, וחשקת בה ולקחת לך לאשה היינו להגבי' לשרשם בהשתמשם לה'. אבל רק בדברים המותרים כנ"ל שהוא מלחמת הרשות. וזהו שאמר רש"י ז"ל יכול במלחמת זיי"ן עממין היינו דברים האסורים. ת"ל לא תחי' כל נשמה כי שם אל תתן דעתך להגבי' ולהתעסק ואין לך להחיות נשמות הניצה"ק הנרחות דכי בתי' בכל דרכך דעהו בדברים המותרים בלבד כתיב.

ואת נזומתי בעניי כי אמרתך זייתני

דא"ח מכ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

דא"ח בסעודתא דחקל תפוחין קדישין פרשת כי תצא

ליל שבת י"ד אלול תשע"ז

שלח תשלח את האם למען יטב לך והארכת ימים וגו' הוי כי יקרא קן ציפור עכ"ל. והנה אפילו שילוח הקן שהוא קל שבקלות ומשא"כ כיבוד אב ואם שמגיע מתוך עבודה ואין כזה קל כשילוח הקן ועכ"ז שכרם שווה.

איתא בגמ' (מגילה דף כ"ה ע"א וכן בברכות) האומר על קן ציפור יגיעו רחמין משתקין אותו ובגמ' (שם מגילה) מ"ט, פליגי בה תרי אמוראי במערבא ר' יוסי בר אבין ור' יוסי בר זבדא חד אמר שמטיל קנאה במעשה בראשית וחד אמר מפני שעושה מידותיו של הקב"ה רחמים ואינן אלא גזירות (ועיי"ש פירש"י).

והנה איתא בזוה"ק שהשר של העופות מרעיש עולמות בשעה שמשלחים את האם ונוטלים את הביצים או את האפרוחים, משום שהציפור האם כשהיא שבה אל הקן ורואה שלקחו את הביצים או את האפרוחים שרויה בצער גדול ורב, או אז טוען שר העופות לפני הקב"ה על שציערו את הציפור - אם הבנים, והקב"ה אומר: השר של העופות בא למעון עבור הציפור אם העופות,

בפרשתן נצטוונו על מצות שילוח הקן על הפסוק (דברים כ"ב ז') שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת ימים. איתא במדרש (מדר"ר ו', ב') זש"ה (משלי, ה') אורה חיים פן תפלים נעו מעגלותיה לא תדע מהו אורה חיים פן תפלים אמר רבי אבא בר כהנא אמר הקב"ה לא תהא יושב ומשקל במצותיה של תורה כענין שנאמר (ישעיה, מ') ושקל בפלם הרים לא תהא אומר הואיל והמצוה הזו גדולה אני עושה אותה ששכחה מרובה והואיל וזו מצוה קלה איני עושה אותה מה עשה הקב"ה לא גילה לבריות מתן שכרה של כל מצוה ומצוה כדי שיעשו כל המצוות בתום מנין שנאמר (משלי, ה') נעו מעגלותיה לא תדע וכו' כך לא גילה הקב"ה מתן שכרן של מצוות, חוץ משתי מצוות החמורה שבחומרות והקלה שבקלות, כיבוד אב ואם חמורה שבחמורות ומתן שכרה אריכות ימים שנא' (שמות, כ') כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך והקלה שילוח הקן ומהו שכרה אריכות ימים שנאמר (דברים, כ"ב ז')

ואין איש בא למעון עבור בניי, בני אברהם יצחק ויעקב, אשר שרויים שנים רבות כל כך בצער הגלות ! וממילא זהו מעורר רחמים "וזהו והארכת ימים".

והנה כיום יש ת"ת בטבריא שהתחילו הציונים להכניס שם לימודי חול אחר שנים שלוקחים כסף וכיום איימו עליהם שבאם לא יכניסו את הלימודים שלהם יפסיקו ליתן להם כסף וכיום הונחו אלה כבר תחת שלטון ידיהם רח"ל. וזהו כח הרע שכיום כח הרע גדול, ולמה האנשים לוקחים כי אין להם אמונה ומשוקעים הם בתוך הטבע וע"כ הוא כך ובסבורים דהנה יש להם כסף מוכן על השולחן אז למה להם לכתת רגלים קצת ולצאת לקבץ קצת כסף.

והנה מבואר בחובת הלכבות כי ניתן בחירה לאדם לבחור מאיזה צד הוא רוצה להשפע באם מסטרא דקדושה או מסטרא דטומאה רח"ל ובאם בוחרים ח"ו מסטרא דטומאה אזי נשפעים מצינור דטומאה, והנה כיום יש מספיק הערליכע יידן שיש להם

מספיק כסף להחזיק את כל מוסדות התורה, ולמה אינם נותנים לכולם - באומרים שאם לוקחים מהציונים אז למה להם ג"כ ליתן, וצריך להבהיר להם קצת אמונה, והנה גם אנו צריכים להתחזק באמונה. דהנה פעם אחת קרא הבני יששכר להבעלי בתים ושאלום אם הם יכולים לערוך לו את הכנסותיהם והוצאותיהם בכל חודש, והסכימו כולם ורשמוהו על פתקים והראו לו, והראה להם בחזרה איך שההוצאות אצל כולם גדולה הרבה מאשר ההכנסות ע"כ אמר להם מוכרחים לראות שהכל ניתן ביד ה' והוא זה שמכסה הוצאותיהם. והנה עשיתי פעם משאל עם ושאלתי לכמה וכמה אנשים שגמרו כבר לחתן ילדיהם ואלו אין להם לכסות את החודש וא"כ אז במדויק ואין להם מיותר ושאלתי אותם איך חיתנו את הילדים ענו לי כולם פה אחת שאין יודעים ע"כ רואים שאין הב"א מחתן ילדיו כי אם הבורא יתברך שהוא בעל היכולת (דבאם ב"א אז מאין לו כל זאת) ע"כ צריכים להתחזק באמונה.

בעניני דרכי צדק

על פרשתן

בי תצא למלחמה - שלום בית - רעוא דרעוין ביחד

בענין האחדות, אחדות הוא יסוד גדול, ציבור מלשון צבורים יחד, בתפילה ביחד יש להיזהר לוותר לשני, אחדות בציבור יש בכך כח גדול, וגם סעודה שלישית ייסד הבעש"ט הק' זיע"א שישבו ביחד שעל ידי זה מעוררים כח גדול, לכד אין רק בציבור יש כח וצריך להיות צבור יחד, וגם בבית יש להיות באחדות, והרה"ק מסאטמאר זיע"א היה אומר שהסגולה לשלום בית הוא לוותר, כי תצא למלחמה, הכוונה למלחמה הרוחנית ולזה נתכוון הפסוק שיש לו לאדם ללחום עם עצמו ולשתוק ולוותר להשני אפילו שהשני עשה לו עוולה ואינו צודק, עם כל זה מלחמתו הוא לוותר.

(דא"ח נשל"ס רעוא דרעוין פר' כי תנא י"ד אלול תשפ"צ)

*

למען יאריכון ימך

עה"פ לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה גדולה וקטנה אבן שלמה וצדק יהיה לך, למען יאריכו ימך על הארמה אשר ה' אלוקיך נותן לך. מסופר על הרה"ק ר' יצחק מווארקא זיע"א שדרש פעם אחת בעניין הרמאות במידות כגון שהחלבן מכנים מים בתוך החלב וסיים את דבריו שהלא הכתוב אומר על זה למען יאריכון ימך... ומי פתי ירצה לשחק עם ענייני חיים נוכח שם חלבן אחד שהרהר בדעתו שלא נוהג טוב בזה שמוזג מים בתוך החלב, גמר בדעתו שמהיום ימכור חלב טהור בלי תוספת מים, וכך עשה אבל מאז הפסיקו לקנות אצלו חלב במענה שאין לזה את טעם החלב האמיתי. הגיע החלבן להרה"ק זיע"א והסיח לפניו את צערו שלאחר שהתחיל לנהוג ביושר מרגלים עליו שחלבו אינו טוב, א"ל הרה"ק זיע"א תדע לך שהאנשים רגילים לשקר. ע"כ תתחיל מהיום להכניס טיפה אחת של מים בכל כד. לצאת יד"ח של עירוב טוב ורע ומאז הכל בא על מקומו בשלום.

*

סלחתי בדברך

הרה"ק מרוז'ין זיע"א פירש את הפסוק "ויאמר ה' סלחתי בדברך", וויפל מבעט מחילה אזוי פיל איז די סליחה (כפי מה שמבקש את המחילה, כך היא הסליחה).
(ג' פרשת כי תלא י"א אלול תשפ"צ)

*

קידוש לבנה בחודש אלול

יש ענין גדול בקידוש לבנה בחודש אלול שהוא להכנה בערב ראש השנה, כמובא בספה"ק ואח"כ נוהגין לשתות 'לחיים'.
(ליל י"א אלול תשפ"צ)

*

זכור את אשר עשה לך עמלק

יש למסור לבחורי החבורה על פרשתן עה"פ זכור את אשר עשה לך עמלק, צריך להבין למה כתוב "לך" בלשון יחיד ולא כתוב "לכם" בלשון רבים, ביאר בזה הרה"ק רבי העניך מאלכסנדר זיע"א (מובא בחשבה לטובה) שעמלק לא היה יכול לנצח מבנ"י רק איש שהיה נפרד בפ"ע שאז הענן פלט אותו לחוץ, אבל האנשים שהיו ביחד באחדות ובחבורה הם היו בענן ולא באו לידי עמלק.

רואים מכאן גדול החיוב לבוא ולהשתתף בחבורה שזה מחיית עמלק ועוצר את עמלק מלשלוט בנו. וכן מובא בשם הבעש"ט הקדוש זיע"א שכאשר שני יודי"ם (יהודים) הם ביחד כזה י"י אז השכינה ביניהם והם נקראים ה'.
(א' כי תלא ג' אלול תשפ"ג-לנחמורי המצורה)

מדור עצותיך אמונה

איתא בזוה"ק שהמצוות הן עצות, כל' תרי"ג המצוות הן תרי"ג עיטין [עצות] כיצד להמשיך קדושתו יתברך, והן עצות לאדם להתקרב אל הקב"ה ולהיטיב את מדותיו. (ליל ששי פר' אחרי וקדושים תשע"ח וכן בדל"ח רעוא דרעוין פר' בשלח שנת שירה ט"ו בשבט תשס"ז)

עצה להפסקת העישון

מצווה לפרסם הסיפור דלהלן שהרה"ק ר' עקיבא איגר זיע"א פגש יום אחד בעשיר וסיגריה בפיו ונהנה מהעישון שאל אותו הרה"ק רעק"א זיע"א למה הינך נצרך לזה ענה לו העשיר בעזות הרי אני אוכל מעדנים ומאכלי בשר שמנים וכשהאדם שבע מאוד העישון מוסיף לו עונג רב.

אחרי תקופה פגש הרה"ק רעק"א זיע"א בעני קבצן וסיגריה בפיו ונהנה מהעישון התבונן בו הרה"ק רעק"א זיע"א לעצמו הלא אני זה שאינו מתענג במאכלי בשר כמו העשיר א"כ איזה הנאה מוסיף לו העישון ושאל את העני למה הינך נצרך לזה ענה העני מידי פעם מתגבר עלי הרעב ואין בידי כדי להשקיט את רעבוני והעישון מבטל את תיאבון האכילה וכבר איני מרגיש כ"כ שאני רעב.

נענה הרה"ק זיע"א ואמר אינני מבין העשיר זקוק לסיגריה מפני שהוא אוכל וזולל לעומתו העני זקוק לסיגריה מפני שהוא רעב וכי לא פשוט יהיה שהעשיר יתן את מותרות האוכל שלו לעני וכך לא יצטרכו לעשן לא זה ולא זה.

(יום א' פרשת כי תלא ג' אלול תשפ"ג)

מדור מאורות צדק

עובדות שב"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

סיפור שהיה בדידיה

היום {י"ד אלול} הוא יו"ד קדישא של הרה"צ ר' אלי' וויינבערגער זצוק"ל. הנה הוא זצוק"ל סיפר לי שכבר הגיע פעם למצב של לפני יציאת נשמה וכבר שמע איך שהחברים אומרים אלי' געייט (אלי' הולך) והנה בפתע פתאום נזדמן איש שאינו מוכר ומסר לו חתיכת מרגרינה לאכלה ואכלו ומיד החל להבריא ויפלא בעיניו מי היה המלאך מן השמים אשר מסרוהו לו והיה זה ממש גם של הצלת חיים.

ובמו כן סיפר לי שגם במלחמת העולם כאשר היה במחנות העבודה בכפור ור' אלי' נהיה ממש קפוא והנאצים ימ"ש היו לוקחים את הגופות שקפאו וזורקיהם ולא מנסים להחיותם, והיה אחד מחביריו שניסה לבקש מהנאצים ימ"ש מים רותחים כדי לחמם גופו והדבר הזה בוודאות שלא היה מקבל כי זה דרכם של רשעים אלו שר"י והנה לפלא עיניו נתנו לו קערה עם מים חמים לחמם גופו והבריא והיו אלו ממש הצלת נפשות מן המות אל החיים.

הוא זצוק"ל היה געדאנק (המצאה-רעיון) שאפי' האמריקאנער עוד לא המציאו כזאת. דהנה כאשר קם בכל בוקר כאשר התגבר כארי לעמוד לפנות בוקר היו פעמים שהיה בחלש וקשה היה עליו בלקום משינתו, ע"כ העיץ לעצמו רעיון שהעמיד "טעיף" ליד מיטתו והקליט בה איך שהוא מדבר שם שיעורי מוסר "אלי' קום לך למה תישן עכשיו אל תהא עצלן וכדו" וכך היה קם ממיטתו.

והנה הוא היה תלמיד של הרה"ק הסאטמאר רב זיע"א אבל שלא יפלא הדבר שאת הקנאות קיבל בדרך אחרת, וכן היה מקרב את כל סוגי עמך (ע"ד ועמך כולם צדיקים) אפי' את האלו שהולכים עם א קליינע קאפאלאך, והנה היה הוא מיוחד שמות הק' בכל עת ובכל רגע ובכל שעה כידוע זיע"א.

(נפרט דשנתא פר' כי תלא י"ד אלול תשע"ו)

מדור סגולות צדק

צריך שיהא עם הדעת ועם המחשבה - סגולה אמיתית

התנ"א רבי עקיבא היה מתיירא בכל פעם שאמר פרשת שמע וגו' והיה בוודאי כוונתו ליהרג על קדושת השם באהבה רבה, ומכל מקום לא האמין בעצמו שמא כשיבוא לידו לא יהא סיפק בידו ושליט ברוחו לקיים דיבורו, והצטער כל ימיו שמא יפול ממדרגה זו. וז"ש כל ימי הייתי מצטער מתי יבוא לידי ולא אקיימנו, שלא אסרב ח"ו.

זו היא אפוא העצה היעוצה לנו, לקשר עצמנו אל הצדיקים, שלא ניפול ממדרגותינו. ויש להבין מה היא הדרך לקשר עצמנו אל הצדיקים? הקשר צריך שיהא עם הדעת ועם המחשבה, ובוה יש תועלת רבה וסגולה אמיתית.

בעת הזמן לבקש שלא נתנסה בנסיונות ושנחזיק מעמד בקדושה, ושתבואנה השפעות טובות של החג הק' הזה, ונתברך בבני חיי ומזוני רויחי, רפואות וישועות, שידוכים טובים ונוכה לגאולה השלימה בב"א.

מדור מעשלי דרכי צדק

אהבת אחים

בפרשתן לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים (דברים כ"ה, א') והנה בקדמייתא דאורייתא כתוב (שמות כ"ג, ד'-ה') כי תפגע שור אויבך או חמורו תועה השב תשיבנו לו, כי תראה חמור שונאך רובץ תחת משאו וחדלת מעזוב לו עזוב תעזוב עמו (ועיין רש"י ד"ה שונאך). והנה חזינן מכאן דבתחילה נקט אויבך ושונאך ובתריה נקט אחיך ומכאן ראייה לדברי האור החיים הקדוש בפר' ויקרא עה"פ (י"ט, י"ז) לא תשנא את אחיך בלבבך וגו' (בקטע הג') (ד"ה) אכן יכוין להודיע שיעור השנאה אשר ה' מצוה עליה, שלא יאמר אדם שאינו קרוי שנאה, אלא שנאה גמורה לבקש רעתו ולחפץ בכליונו, אבל הרחקה בלב אינו קרויה שנאה לזה נתחכם הכתוב לסמוך לא תשנא עם תיבת אחיך לומר כי השערת השנאה אשר יצוה ה' עליה היא

הנרגשת בערך אח, ושיעור זה כל שירחיקהו מלבו קצת הנה היא יורד ממדרגת אח, והרי הוא עובר משום לא תשנא.

והנה מבאר האוה"ח הק' שהדרגא של לא תשנא זהו עד שיהאבו כמו אח, שהרי בעוה"ר יש למשל ולדוגמה אחים שאינם אוהבים זה את זה ומחפשים לחכך כל הזמן בין עצמם, אלא שהכוונה למיושבים כמו אחים רגילים כדרך העולם שהאהוב הכי גדול של הבן אדם זהו אחיו. והנה תניא כל ישראל אחים (תנחומא, נשא א'-ג' ומדרש רבה ט', ז') ואוהבים אחד את השני (תנחומא חוקת) הרי לך שבשמות עוד הוצרכה התורה לצוות לא תראה שור אויבך ושונאך וע"כ קיבלו וכאשר הגיעו לכי תצא אמרה כבר התוה"ק לא תראה את שור אחיך וגו'.

והנה בגמ' גיטין (דף נ"ו ע"ב-נ"ז ע"א) שאונקלוס בר קלוניקוס בר אחתיה דמיטוס הוה בעי לאיגורי אול: אסקיה למיטוס בנגידא אמר ליה מאן חשיב בההוא עלמא והוית רישא דכתיב היו צריה לראש וגו' כל המוצר לישראל נעשה ראש אמר ליה דיניה דההוא גברא במאן, א"ל במאי דפסיק אנפשיה כל יומא מכנשי ליה לקיטמיה ודייני ליה וקלו ליה ומבדרו אשב ימי: אול אסקיה לבלעם בנגידא אמר ליה מאן חשיב בההוא עלמא א"ל ישראל מהו לאידבוקי בהו א"ל דיניה דההוא גברא במאי א"ל בש"ז רותחת: אול אסקיה בנגידא לפושעי ישראל א"ל מאן חשיב בהאי עלמא, א"ל ישראל מהו לאידבוקי בהו א"ל טובתם דרוש רעתם לא תדרוש וגו' שם בגמ', והרי לך דאפילו אותו האיש דיבר בשבחם של אחיו ישראל, [עין דא"ח אתמול ערשב"ק כי תצא בלחיים לאחר הנחת תפילין לנכדו הר"ר בנימין רבינוביץ הי"ו, שאפי' לאותו האיש תהא תיקון לאחר חמישים אלף יובלות שהם שניים וחצי מיליון שנה].

והנה הרה"ק הסאטמאר רב זיע"א לא קילל כלל אף אחד שהוא בשרשו מישראל (וי"א ששניים בן קילל ולא ברור מי בדיוק).

והנה על אף שהרה"ק המונקאטשער רב זיע"א בן קילל הרבה את הרשעים ופושעי ישראל, אז צריכים להבין שהוא לא קילל את הישראל שבהם ח"ו אלא את הרע שבהם קילל משום הפסוק יתמו חטאים ולא חוטאים.

(דא"ח נפרא דשנתא פר' כי תנא י"ד אלול תשע"ו)

*

על הפסוק בתהילים על כן לא יקומו רשעים במשפט וחטאים בעדת צדיקים, מה הבדל בין חטאים לרשעים, כיוון שהם רשעים בזה שהם חוטאים.

(דא"ח נפרא דשנתא פר' כי תנא י"ד אלול תשפ"צ)

מדור העזות

מלוקט משיחות קודש תשובות לשאלות שנשאלו

לב"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

עצה ללמוד כשעייפים

שאל השואל:

מה העצה כשאני רוצה ללמוד ועייף אנוכי וירא שלא להרדם?

ענה כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א:

ללמוד עם סטנדר בעמידה. וכך נהג כ"ק אדמו"ר הגה"ק זיע"א כל אימת שגברה עליו עייפות אפילו בשנות זקנותו נהג כן. וכן נהג לומר שלהתגבר על העייפות בחזק במשך חצי שעה ואז אז העייפות חולפת כלעומת שבא ולא ליתן תנומה ולו לרגע.

מדור יומא דהילולא

מלוקט משיחות מלוח מלכה ושאר דברות קודש

מב"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א

ט' אלול

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע. בהיותו כבן שנה, כבר ידע לברך ברכות, (והיא כדאיתא בגמ' ברכות (מח, א) א"ר נחמן: קטן היודע למי מברכין מזמנין עליו. אביי ורבא הוו יתבי קמיה דרבה אמר להו רבה: למי מברכין, אמרי

ליה: לרחמנא. ורחמנא היכא יתיב, רבא אחוי לשמי טללא, אביי נפק לברא אחוי כלפי שמיא. אמר להו רבה: תרווייכו רבנן הויתו. היינו דאמרי אינשי: בוצין בוצין מקטפיה ידיע).

כאשר היה הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א אברך צעיר ואכל 'קעסט' על שלחנו של חותנו, נכנס גבאי צדקה בערב פסח וביקש מאכלים ודפק בדלת של חותנו, אולם איש מבלעדי הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א לא היה בבית. היה שם רק תפוח אדמה וביצה, וכששאל גבאי הצדקה האם יש לו מה לתת לו, השיב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א שאין הוא בעל הבית: בעל הבית אינו בבית, אולם מכיוון שרצונו להשתתף לכה"פ במשהו, נתן לו את כל הביצים...

הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א היה גאון עצום. והרה"ק בעל 'ישועות יעקב' זיע"א לא קיבל קהל בקודש פנימה סתם אנשים. כל אימת שנכנסו אל הרה"ק בעל ה'ישועות יעקב' זיע"א היו צריכים הכנה תחילה, ואולם הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א - שהיה אז אברך צעיר - נכנס ישירות ללא הכנה מוקדמת. התפלא הרה"ק בעל ה'ישועות יעקב' זיע"א בראותו כדבר הזה - גם בנו של הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א רבי מרדכי זאב היה גדול מאד. שאל אותו הרה"ק בעל ה'ישועות יעקב' זיע"א: אברך, היודע אתה את הש"ס, השיב הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א וחצי ש"ס - לא טוב שאל הרה"ק בעל ה'ישועות יעקב' זיע"א איזה חצי מהש"ס אתה יודע, השיב איזה שתרצה, החל לשוחח עמו בלימוד, ויצא מן הכלים מרוב התפעלות בראותו אברך צעיר כזה שיש לו בקיאות עצומה בש"ס, למדן ועילוי גדול שכזה, ומני אז החל לכבדו מאד.

חסיד הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א קנו חצר בכדי לבנות בית מדרש, והגיע אדם אחד וטען כנגדם שאותו מגרש שייך לו. לא ידעו החסידים מה לענות לו. החליט הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א שיאמרו לו: מגרש זה אינו שלך, הוא של הקדש. אולם לא הועיל מאומה. הלך אותו איש והקיף את כל החצר בגדר. כעבור זמן קצר, נסתלק אותו האיש והלך לעולמו. באמצע ימי השבעה, באחד הלילות, ראו שהגדר כולה נתמוטטה, ותהום בל העיר, ויהי לפלא. ראו הכל, שבל האבנים נפלו ונתמוטטו, וכל האבנים שהיו בצד האחר, היו בצד הקודם. משמע, שחייבוהו בבית דין של מעלה שילך ויסתור את הגדר אשר בנה ויבנה אותה מחדש.

היה יהודי אחד חשוך בנים, וחשב בדעתו שמאחר שחלפו עשר שנים ולא זכה להיפקד, ייתן גט לאשתו. קודם לכן, פנה להתייעץ עם רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע כדת מה לעשות, סיפר לו שכבר חלפו עשר שנים מאז נישואיו ולא זכה להיפקד. שאל אותו רבי צדוק מי אשתו, והאיש אמר שאשתו הינה בתו של הרה"ח ר' אברהם יצחק מינצברג, שהיה נכדו של 'היהודי הקדוש' זי"ע. קרא רבי צדוק: נכדת 'היהודי הקדוש'? מ'היהודי הקדוש' זו [הנהגה] אחרת לגמרי, ואין ליתן לה גט. ואכן, חלף זמן מה ורבי צדוק אמר לאותו האיש: היום נעניתי בברכת 'שומע תפילה', ואכן בהיא שתא זכה האיש להיפקד... [התגורר כאן בסמוך הרה"ח ר' יוסף וינברג, אשר נו"ב היא זו שנולדה לזוג ההוא].

הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א

י' אלול

מובא בס' 'מדרש פנחס' להרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א שאמר שבגדיו של האדם צריכים להיות עליו ישרים ולא עקומים, והטעם, מפני שמלבושיו של האדם הם האור המקיף שלו, וכשהאדם איננו לובשם כמו שצריך, הריהו מעקם בכך את האור המקיף. פעם, הייתי בליל שבת קודש בשלחנו הטהור של האדמו"ר רבי חיים מאיר מויז'ניץ זצ"ל לפני כארבעים שנה, הקהל אז לא היה גדול - בסביבות מאה אנשים בערך - והאדמו"ר כיבד את גבאי הצדקה רבי דוד לייב זצ"ל לנגן את הניגון "י-ה אכסוף". לפי המנהג דהתם, ניגן ר' דוד לייב בית אחד וכל הקהל חזרו אחריו - בדומה לשליח ציבור - וכל אימת שהשמיע ר' דוד לייב תנועה או ניגון כלשהו שהיה בו משום זיוף או שלא היה לגמרי בסדר, עצר אותו האדמו"ר וסימן לו לחזור על הקטע ההוא שנית. ולכאור' מה אכפת היה לו אם היה הניגון בדיוק כמו שצריך או לא, עד כדי כך שיעצור את המנגן קבל עם ועדה אולם נלע"ד שהביאור הוא בדומה למש"כ הרה"ק רבי פנחס מקאריץ (לעיל) - כשם שהמלבושים צריכים להיות מסודרים על האדם, שלא לעקם את האור המקיף - אף הניגון יש לו היכל מיוחד ואסור לעקם אותו אלא יש לשיר אותו כמו שצריך. ראיתי פעמים רבות בבתי חסידים שמתחילים ניגון כלשהו - זה מושך לכאן וזה מושך לבאן, זה אווז בהתחלה וזה כבר

דילג הלאה - ועושים 'חורבן' גדול מהניגון. על כן צריך להקפיד לנגן כל ניגון באופן ישר, שלכל ניגון יש מקום בהיכלות הקדושים.

מספרים, שהיה לו אדם מיוחד שנהג לאסוף בשבילו את המעמדות על פי רשימת אנשים, ובבל עת היה בא אליהם ואסף את כספי המעמדות. פעם, התבונן הרה"ק רבי פנחס מקאריץ ברשימת האנשים ומחק ממנה משהו. הגבאי האחראי על איסוף המעמדות לא הבין מדוע הרבי מחק את שמו של האדם ההוא, אולם לא שאל מאומה ונסע שמה. בבואו לעיר ההיא, התעניין אודות האדם ששמו נחק מהרשימה, והנה סיפרו לו שאדם זה הלך לעולמו זה מכבר. מבין שהצדיק כתב במקומו את שם בנו, פנה הגבאי אל בנו של הנפטר, והבן קיבלו בסבר פנים יפות ונתן לו את המעות ביד נדיבה.

לאחר שנה, כשהגיע הזמן ללכת שוב, לקח הרבי פנחס מקאריץ שוב את רשימת האנשים ומחק את שמו של הבן. נבהל הגבאי: מי יודע מה אירע, הלא הבן היה אדם צעיר. אולם לא שאל מאומה והלך שמה. ויהי בבואו, כששאל אודות הבן, אמרו לו שהוא ירד מדרך היהדות, ר"ל. כשהתענין מה אירע, סיפרו לו שעסקי האב היו עם הפריצים, ולאחר שהבן החל לעסוק עמם, השפיע עליו הדבר לרעה עד שנתדרדר, ה"י. כך חלפו כמה שנים, ושמו של הבן היה מחוק מהרשימה. והנה כעבור כמה שנים הוסיף הרה"ק את שמו שוב. נסע הגבאי לשם, ונכנס אליו - ויהי כשראה אותו הבן, שמח עמו שמחה רבה וקיבלו במאור פנים ובשמחה מרובה. סיפר לו הגבאי כיצד מחק הרבי את שם האב וכתב את שמו במקומו ולאחר שנה מחק אף את שמו וכעת כתבו שוב.

סיפר הבן את אשר אירע למדתי מדרכיהם הרעים של הגויים והתחלתי לאכול עמהם טריפות, רח"ל, והנה פעם חלמתי חלום, ובחלומי אני נוסע לעסקי, ונכנסתי בדרך לאכול. הגישו לפניי בשר מטוגן בחמאה, רח"ל. לפני שהכנסתי את האוכל לפי, ראיתי מולי יהודי בעל הדרת פנים ומסר לי הזמנה לבית הדין. שאלתיו מה לי ולבית הדין - האם יש למאן דהו תביעה כספית כנגדי שיראה לי את שטר החוב ואשלם לו. אמר לו אותו יהודי בעל צורה שאין שטר חוב, אלא שמישהו רוצה לטעון כנגדו בבית הדין, והוא מתבקש לבוא. מאחר שאותו יהודי דיבר בנחת ובאופן כה יפה, לא יכולתי לסרב לו, וקמתי לפני האכילה והתלויתי אליו. בבואי לבית הדין ניגשתי אל המזכיר האחראי על קבלת הקהל ואמרתי שהזמינוני לבית הדין - אמר לי

השמש שכעת אין זמן לדיינים והם עסוקים בדין תורה קודם. מכיון שהייתי רעב, החלטתי לחזור ולאכול. והנה אך התיישבתי לאכול - שוב הגיע אליי אותו יהודי ואמר שבית הדין מזמינים אותי. מכיון ששוב דיבר אלי כל כך יפה, לא הצלחתי לסרב והלכתי עמו. והנה בבואי, הדיינים עודם עסוקים - ולא הכניסוני. כאב לי הדבר, וחזרתי לאכילתי. שוב בא אלי אותו יהודי והבטיחני שכעת יכניסוני מיד - לא יכולתי לסרב לו, והלכתי עמו בשלישית. ואכן, בבואי - הכניסני השמש על אתר. כשנכנסתי, ראיתי יהודים בעלי הדרת פנים, אשר פניהם מאירות - ואמרו לי שיש כאן מישהו שיש לו טענות כנגדי. נפתחה דלת צדדית והזמינו פנימה את בעל הטענות - והנה לפניי אדם שהחל לפרט את כל העבירות שעברתי בכל ימי חיי, ואף דברים שלא זכרתי כלל - אלא שנתן לי סימנים בהם ונזכרתי. נפל עלי פחד גדול בראותי יהודים בעלי צורה ופנים מאירות. כשסיים אותו אדם לטעון את טענותיו, ובית הדין דנו בפסק הדין, הציע מי מהם שאשאר שם - ולאחר זמן יחליטו מה לעשות בענייני. נבהלתי מאד - אף על פי שהדבר היה בחלום - והבנתי מה בכוונתם לעשות עמי, וטענתי שאני עודני אדם צעיר ויכול לעשות תשובה והריני מקבל ע"ע לשוב בתשובה. לפתע, נגלתה לעיני דמותו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א - והוא אמר לדיינים: הצדק עמו, אדם צעיר הוא, ובכוחו לתקן הכל ולשוב בתשובה, אמרו הדיינים: בזכות הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א ניתנת לנאשם רשות לרדת לעולם הזה, והחזירוני משם - מיד נפלתי מהמטה ארצה בכה גדול, מרוב ההתרגשות שאחזה בי. כשהתעוררתי, נזכרתי בחלום שחלמתי זה עתה - ואמרתי לבני משפחתי: מוכרחים לשוב בתשובה, וסיפרתי להם את דבר החלום, ושבתי בתשובה גמורה. על כן שמחתי בראותי אותך מגיע בשליחות הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א לאיסוף המעמדות, והנה רואה אני שהרבי יודע הכל.

בזמן מסוים, היו הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א והרה"ק ר' ייבי זיע"א, באותה עיר, באוסטראה. פעם, פרץ ויכוח ביניהם בשאלה מדוע מתארכת הגלות זמן רב כל כך והגאולה מתמהמהת לבוא. אמר הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א שזה בגלל עניני קדושה, ואילו הרה"ק רבי ייבי זיע"א טען שהסיבה לכך היא בגלל שמדברים ומשיחים בבתי כנסיות ולא נזהרים בקדושת בית הכנסת. הציעו ליקח חומש ולראות. בדיוק נפתח להם בפרשת דינה בת יעקב אע"ה, וראו שהצדק עם הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א, שהעוון הוא בעניני קדושה. אמר הרה"ק רבי ייבי

זיע"א הבה נבדוק מה מתרגם יונתן בן עוזיאל, והנה ראו בתרגומו עה"פ "הכזונה יעשה את אחותנו", שמתרגם שידברו בבית הכנסת על כל המעשה שאירע לדינה - והנה ראו כולם שצדקו שניהם, ושני הטעמים אמת.

במדרש פנחס מובא, שפעם דיבר הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א אודות הרה"ק הרבי ר' שמעל'קע מניקלשבורג זיע"א ואמר אודותיו "שהיה צדיק גדול, יחיד בדורו", והוסיף, שבשמדברים אודות צדיק, "ממשיכים את האור המקיף שלו, כמעט כמו בשעה שהוא נמצא כאן". ואף כ"ק אאמו"ר הגה"ק זיע"א היה דבוק מאד בלימוד הספה"ק 'מדרש פנחס', ואחז שיש בספר זה עמקות רבה שאינה נמצאת בספרים אחרים.

הרה"ק רבי מרדכי חיים מסלונים זיע"א נהג לספר שכשהרה"ק הרבי ר' ברוכ'ל ממז'יבוז' זיע"א הלך לפתיחת הארון והגיע ל"וליהוי אנא פקידא בגו צדיקיא", צעק מול ארון הקודש: "ולא כמו סתם צדיקים, אלא כמו הרה"ק הרבי ר' מנדלי מוויטבסק וכמו הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א על ידי תפילה ניתן לפעול הכל... הרה"ק הרבי ר' ברוכ'ל נסע מאה ואחת פעמים להשתטח על ציון הבעש"ט הק' זיע"א להתפלל תפלה אחת בלבד: "רבונו של עולם, נחני בדרך אמת".

הוא זיע"א עבד על שלושה דברים אמת, אמונה ושפלות. מספרים שהוא עבד על מדת האמת במשך כ"א שנה. כאשר מישהו היה אומר שקר, הוא היה אומר שדוקר לו באזנים.

האריז"ל כ' ב'עץ חיים' [שער ט"ל דרוש י"א] ש"נשמות הצדיקים הם עצמן מזדווגים עם המלכות". והוא מה שהצדיקים היו נקראים 'בעלה דמטרוניתא' - שזו דרגה גבוהה מאד, שבה הצדיק בטל אל הקדושה בשלימות גמורה. כן סיפרו על הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א, שהיה בבחי' בעלה דמטרוניתא, וכן על הרה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א בדורו, וכן על הרה"ק רבי אהרן מטשרנוביל זיע"א מסתמא שיש בחי' זו בכל דור ודור. והרה"ק רבי יצחק'ל מסקווירא זיע"א אחיו של הרה"ק רבי אהרן מטשרנוביל זיע"א אמר, שבשעה שהוא אומר "לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה" הריהו מכוון גם על אחיו רבי אהרן, שהוא בבחי' בעלה דמטרוניתא.

דרכי אמונה

דא"ח מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

דא"ח בסעודה שלישית בעת רעוא דרעוין פרשת כי תצא

שב"ק י"ג אלול תשפ"ה

האמור בענין כי איך ישובה ממנו שבי אם עדיין אינו נתון בידו, ואף את"ל שאין ראייה מן השבוייה כי לפעמים ישבו שבי במלחמה אף אם עדיין אין האויב מסור בידו, וראיה מן וישב ממנו שבי הנאמר פר' חקת (כא.א) מ"מ קשה מנא ליה לומר כן לפרש ונתנו סוף שיתנו בידך שמא פירושו שיתנהו לאלתר בידך.

ונראה שקשה לבעל מדרש זה ונתנו ונתנם הל"ל, אלא ודאי שמדבר באויב אחד פרטי שהיה בכלל אויבך הרבים שהזכיר כבר ומי הוא זה ואיזו הוא, אין זה כ"א צר ואויב פנימי והוא שטן הוא יצה"ר המקטרג ביותר בשעת הסכנה במלחמה כמבואר בפר' שופטים (כ.א) בפסוק כי תצא למלחמה. ועליו אמר ונתנו ה' אלוקיך בידך וא"כ קשה איך הוא מבטיחו שיתנו הקב"ה בידו, הרי אחר זה נאמר ענין אשת יפת תואר שלא דברה תורה אלא כנגד היצה"ר וכו' והרי אנו

בפרשתן כתיב (כ"א, י') כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבית שביו, פירש"י כי תצא למלחמה, במלחמת הרשות הכתוב מדבר. ובספה"ק כלי יקר מדייק על לשון הפסוק כי תצא למלחמה על אויביך וגו'. אויביך ביו"ד לשון רבים ואח"כ אמר ונתנו הל"ל ונתנם, על אויביך, כנגד אויביך הל"ל, דאל"כ יכול להיות כבזמנינו שעומדים קרוב למלחמת גוג ומגוג מלמ"ע שלישית וכל האומות מתגרות זו בזו והחמאם מצד אחד והחיזבל' מצד שני ומתימן ג"כ והמצרים כבר פלשו למדבר סיני מזוינים ה"י היל"ת.

ובילקוץ מסיק בשם הספרי וז"ל על אויביך כנגד אויביך ונתנו ה' אלוקיך בידך. אם עשית כל האמור בענין סוף שה' אלוקיך נותנו בידך. ולא הבנתי דבריו מהו האמור בענין, אם זה הוא שאמר וגלחה את ראשה וגו' הרי כבר הוא נתון בידו קודם שעשה

רואין שעוד טומאתו בו שהרי לא עצר כח לעמוד כנגד יצרו עד שהכשילו ביפת תואר זו ואיה הבטחת ונתנו ה' בידך. ע"כ פירש ונתנו סוף שיתנו בידך כי אם תעשה כל האמור בענין מגלוח ראשה ונוולת מה כתיב אחריו והיה אם לא חפצת בה. פירש"י הכתוב מבשרך שסופך לשנאותה ואז ודאי יצרו מסור בידו כשישנא אותה, ועיקר תחבולה זו היא כדרך שנאמר (קהלת ז.ב) טוב ללכת אל בית אבל וגו' כי על ידי זה יזכור יום המיתה ואז ודאי אזיל היצה"ר, וכשהיא בוכה ומתאבלת על אביה ואמה הרי הוא יושב בבית אבל תמיד וע"י זה יזכור ליצרו יום המיתה ואז ודאי אזיל ואז תשקוט תאותו ועל ידי זה ישנאה, ולפי שמבשרך שסופך לשנאותה לכך אמר סוף שה' אלוךך נותנו בידך.

וממעם זה הוצרך לפרש על אויבך כנגד אויבך, כי לשון על לא יצדק כ"א בסתם מלחמה הבאה מן השמים מעל כי בסתם מלחמה מן השמים נלחמו הכוכבים ממסילותם (שופטים ה.ב), אמנם מרדקאמר ונתנו לשון יחיד בעל כרחך אתה צריך לפרשו על היצה"ר וא"כ כשאמר כי תצא למלחמה על אויבך לשון רבים ודאי כלל בזה שני מיני אויבים הן אויב חיצוני הן אויב פנימי המקטרג בשעת סכנה, ויש ראייה לזה כי בפר' שופטים כתיב כי תצא למלחמה על אויבך בלא יו"ד אצל הבי"ת וזה מדבר בסתם אויב לבד וכאן

נאמר אויבך ביו"ד המורה על אויבים רבים ודאי כלל החיצוני והפנימי יחד, ואמר ונתנו אחד מהם יתן תחילה וזה ודאי היצה"ר שאם אין יצרו נתון בידו תחילה אינו יכול לנצח אויב חיצוני זה כל זמן שהוא מלוכלך בחטא, ע"כ הוצרך לפרש על אויבך כנגד אויבך כי המלחמה שעם היצה"ר אינה באה מלמעלה כ"א האדם צריך להיות המתחיל וה' יגמור על ידו, זהו שאמר סוף שה' אלוךך נותנו בידך סוף היינו אחר כל המעשים שתעשה מעניני נצוח ותחבולות נגד יצרך וה' ישלח עזרו לסוף, אבל בסתם מלחמה הדבר בהפך כי קודם אשר הכינות לבך לצאת למלחמה כבר נלחמו עמו מן השמים ואתה הגומר כדי שתקרא על שמך.

כי תצא למלחמה וגו'. מהו כי תצא הל"ל כי תלך, או כי תלחום, ומהו למלחמה ללחום מבעי ליה, כי למלחמה משמע שאין אתה לוחם כ"א למען ראות המלחמה באת, על אויבך כנגד מבעי ליה, ושבת שביו כפל הלשון, ואע"פ שאמרו רז"ל (סוטה לה:) שבא לרבות כנענים שבתוכו מ"מ הל"ל ושבת שביו שכו למה לי.

והנה מקום לפרש כדרך שפירש הרמב"ן פרשה זו על פסוק כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע, היינו דבור רע והוא לשון הרע כדי שלא יהא ביניהם מחלוקת ויכו ביניהם מכה רבה מאד יותר מן האויבים, וזה דבר ברור שכשאין שלום בין

הלוחמים הרי הם מנוצחים כמו שקרה לפריצי ישראל בבית שני, לכך אמר כי תצא בלשון יציאה מיעט המלחמה הפנימית תוך העיר, לומר שדווקא כצאתך העיר תפירוש כפך למלחמה אבל בתוך העיר יהיה שלום ביניכם, ודווקא למלחמה תצא ולא ממלחמה, ודווקא על אויבך תצא ולא על אוהבך לרעך כמוך, ושבית שביו של השונא ולא שתבקש לצוד את חבירך במצודתך, כי כל אלו דברים המזיקין במלחמה ואם את כל אלה תעשה אז ונתנו ה' אלוקיך בידך אבל לא זולת זה.

ובספח"ק נועם אלימלך בפרשתן (פר' כי תצא) מבאר את הפסוק כי תצא וכו' וראית בשביה וכו' דהנה יש בני אדם אשר בכללות אבריהם הם מוסרים נפשם להשם בתענית וסיגופים וכדומה. אבל בפרטות כל אבר ואבר בפני עצמו אינו כראוי ונכון ולפעמים נכשל בהם דהיינו באיזה ראייה והסתכלות או דבור ושאר דברים שאדם דש בעקביו, וזהו רמז בדברי חז"ל אברים שפקעו מעל המזבח פירוש כנ"ל שאברים פוקעים ונכשלים באדם שהוא זוכה עצמו לד'. יחזיר פירוש צריך לחזור ולתקן אותם לקדש כל אבר בפני עצמו, וזהו כי יפלא ממך דבר למשפט וכו' דהנה דברים בטלים אינם נקראים בשם דבור כלל, כי אם דברים הנוגעים לדבר ה' ותורתו המה יקראו בשם דבור, וזהו כי יפלא ממך דבר פירוש אם יפרש ממך הדבור, בין דם לדם. דהם הוא

הנותן כח ותאווה לאדם, ואם יהיה כך שני מיני דמים דהיינו ב' כחות שלפעמים יתגבר כח היצר הטוב ולפעמים להיפוך. דברי ריבות בשעריך פירוש שלא יהיו אברך במזג השוה אלא הם מריבים זה עם זה כנ"ל וקמת ועלית אל המקום רוצה לומר אל הצדיק השופט אמת שבימך ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך כפשוטו, וזהו ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך, דהתורה הקדושה נקראת בשם גג. דהגג הוא המגן על הבית, והתורה מגינה ומצלה האדם, וצריך לזה שיהיה בהכנעה שלא יהא לימודו להתפאר ולהתגאות בפני בני אדם וזהו מעקה לשון עומק והשפלה דהיינו הכנעה תשים לגגך היא התורה ולא תשים דמים בביתך פירוש כנ"ל שלא יהא כך שני מיני דמים וכחות, רק הכל כח אחד כולו לה', כי יפול הנופל ממנו, פירוש כי אף המעשה הטוב אשר תעשה תפול ממך ולא תתקיים ולא תפעול כלל, הנופל ממנו פירוש אשר מן הראוי היה שעל ידי הדבר הזה יפלו ויושלו אחרים דהיינו הדינים והקליפות, וחלילה אם יהיה כח אחר מעורב בו תפיל גם אותו הדבר שלא תפעול כלל, ולכן צריך האדם לתקן כל אבר ואבר עד אשר יבין בשכלו בעצמו שהוא מחסר בעבודתו וכל מעשיו אינם מתוקנים על מכונם. וזהו כי תצא למלחמה וכו' דהיינו מלחמת היצר הרע, ונתנו ה' בידך פירוש אז כאשר יתן ה' אותו בידך דאילולי הקדוש

ברוך הוא לא היה יכול לו, וראית בשביה
אשת יפת תואר דאיתא דהנשמה נקראת יפת
תואר פירוש אז תראה ותבין בעצמך
שהנשמה היא בשביה שלא יצאתה עדיין ידי
חובתה כלל, וחשקת בה.

(*)

עוד יש לדייק דהנה לא כתיב וראית ואח"כ
כי תצא אלא תיכף ומיד תצא למלחמה

ורק אח"כ וראית, שבא הכתוב ללמדנו דיוק
לשון כי תצא כאמור למעל שזהו שתצא
להלחם עם היצה"ר מיד בכח ה' שהשי"ת
אתך ואז או ושביה שבין, ורק לאחמ"כ
וראית, דמתחילה אין להסתכל רק ללחום
ובזה ינצח את היצה"ר ונזכה עי"כ לתשובה
שלימה וגאולה שלימה מתוך רחמים וחסדים
גמורים, אמנ.

פני דרכי אמונה

כי תצא למלחמה על אויבך רק האויב שהוא היצר הרע כדפירש"י שבמלחמת היצר הכתוב
מדבר, ושנזכה להלחם עמו ולכפות אותו ולנצחו. אך על האדם לעבוד עד כמה שיכול לדון
לכף זכות את כל האדם ולאהוב את כל אחד ולא להלחם עם בני אדם אלא עם יצרו שמסיתו
לכך.

*

זכור את אשר עשה לך עמלק וכו' (דברים כ"ה, י"ז) על ידי אמונה זוכים לדביקות, שזה דבר
שאנו נראה ואינו נשמע וללא אמונה, בבחינת ונחנו מה כמו שמשנה רבינו ע"ה זכה ג'
עמים להיות למעלה בשמים בחייו וזכה להיות בגו, ילוד אשה היה, וזרעו אחריו, וכך היה למעלה
מאה ועשרים יום, וכל זה היה משום שהיה בטל בעצמו ודבוק באמונתו בה', ומצינו בענין מלחמת
עמלק שנאמר בה "ויבא עמלק", שכידוע עמלק היה ראש לסטרא אחרא, ועמלק — כל מגמתו
היתה להחדיר בעם ישראל קרירות וספיקות באמונה ה' ישמרינו, זה הוא כוחו של עמלק, וכשיש
לאדם אמונה טהורה אין לו ספיקות, וספ"ק בגימטריא עמל"ק, והנה הסטרא אחרא שהוא הנחש
הקדמוני ראשה היה עמלק וידוע שהפחד מנחש היא יותר מראש.

ובגמרא איתא אין שמחה כהתרת הספיקות, וכשיש אמונה אין ספיקות וכחות הסט"א ידעו
שכשיש אמונה הם הפסידו במערכת, לכן "ויבא עמלק" הוא בא להחדיר ספיקות.

וזהו שכתוב והאמין בה' ויחשבה לו צדקה, מה הצדקה, אלא כענין הצדקה שיש ליתן מבלי לדעת ולהבין זהו האמונה שנחשב לו לצדקה, ולא כאותם שהשאירו את העני מלתת לו צדקה רק בפורים, ובסתר שלא ידעו כדי שלא יתנו לו שלא יתעשר.

בספה"ק פרי הארץ מבואר מהיכן היה שער הפתיחה והכניסה של עמלק, והלא לכאורה מאחר שהיתה לישראל אמונה בה שלימה וטהורה שזכו לרוח הקודש, א"כ מאיזה שער הצליח עמלק לחדור ולהכנס, אלא מבאר הפרי הארץ שפתיחת השער היתה "הגאווה" משם הוא נכנס, ורמז לגאווה מובא בספה"ק שעמל"ק בגימטריא ר"ם רמז לגאווה, משם נכנס עמלק, מי שיש לו הכנעה וענוה אין עמלק יכול להכנס אצלו ואין לו שליטה על האדם הזה.

הגאווה זה הדבר הכי מסריח בעולם שאף מבשם לא יכול לגבור עליו, ומי שיש לו ענוה יש לו כניסה לכל הקדושה וריח טוב סביבו, ובעצם מי הוא גדול כ"כ בעצמו שיש לו במה להיות עניו, אלא זה ענין ההכנעה, שלא יהיה עניו ויכנע לכל בן אדם אלא יכנע אך ורק להקב"ה שהוא שולח את הסיבות לבן אדם להגיע להכנעה.

*

וחשבתי שהרי בפרשתן כי תצא זהו לשון יחיד ועל אויביך זהו לשון רבים, ושכית שביו לשון יחיד ולשון זכר וכי תצא לכא' לשון נקבה, אלא שמכל מקום שיקפו אותך השטן היצה"ר בכל מיני פנים שלפעמים זהו הבן אדם בעצמו הגוף עם הנשמה, אזי תצא למלחמה להלחם עמו ואז ושכית שביו.

*

הענין שכתוב השנואה עם ו' והשניאה עם י' יש להבין הנ"מ דהנה י' זהו רחמים ואות ו' זהו כללות הכל ז"א ואם יש רחמים יש שפע וכתוב והיה הבן הבכור לשניאה עם י'.

*

ובספה"ק אור החיים אומר על פסוק זה שאמר הכתוב והיה הבן הבכור לשניאה בדרך ודאית, (ללא ספיקות) על דרך אומרו, וירא ה' כי שנאה לאה (בראשית כ"ט, ל"א), כי ה' יראה בנשברי לב לסומכם עכ"ל, ומי שרוצה שיקבל שמחה, אזי שיהיה שבור בליבו דקרוב ה' לנשברי לב.

(ליל שישי פר' כי תצא אור ל' אלול תשפ"ד)

*

עה"פ לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו (דברים כ"ב, י"א) לצד האיסור של הלבשה יש גם איסור הנאה וכדאיתא בבעל הטורים 'לא תלבש' בגימטריא אסורה להנות. שאפילו בגד ארוך ובו כלאים מצד אחד אסור להתכסות בה מצד השני.
(ליל שצ"ק פר' כי תנא י"ד אלול תשע"ח)

*

הבעש"ט הק' זיע"א רצה לקרב את הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א {יוד"ק י' אלול} לדרך החסידות והאמונה פשוטה, אשר במרם הכיר את הבעש"ט הק' זיע"א נהג לעסוק בלימוד ספרי הקדמונים דוגמת ספר הכוזרי וספר מורה נבוכים, ספרי הרס"ג ועוד קדמונים שספריהם עסקו בחקירות. ראה הבעש"ט הק' זיע"א ברוח קדשו שהרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א נמצא בעיר פלונית, וציוה על העגלון להסיעו לאותה עיירה. ויהי כאשר חלף במרכבתו ליד הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א, הורה הבעש"ט הק' לעצור לרגע את המרכבה וקרא באזנו של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א "הראייה לכך שיש בורא עולם היא, שכאשר מבקשים ממנו ומתפללים לפניו - הוא עונה," [בוה"ל: א-ראייה אז ס'איז דא א-גאט, אז מ'בעט אים, העלפט ער]. ומיד המשיך בנסיעתו. שמע הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א את הדיבור הזה ונתפעל עד מאד, הלא הוא עסק כבר זמן רב בחקירות ובספרי חכמה, והנה אומר לו היהודי הזה דברים פשוטים אך נכוחים, ומיד התעניין ושאל מי היה אותו יהודי שחלף לידו במרכבתו, והשיבוהו כי היה זה הבעש"ט הק' זיע"א - ומאז החל לנסוע אליו ולהידבק בו. הבעש"ט הק' זיע"א 'מכר' לו את האמונה הפשוטה - להאמין בפשטות, וזוהי עבודה מיוחדת, הרה"ק ה'חוזה' מלובלין זיע"א נהג לומר שהאמונה הפשוטה היא בדרגה גבוהה עוד יותר ממש"כ בתורה"ק ובספה"ק - כאשר האדם רואה את האמונה 'במוחש' מתוך התפילות שלו, והוא נוכח לדעת שהקב"ה עונה כאשר מתפללים וקוראים אליו. כאשר האדם מתפלל להשי"ת באמונה פשוטה, הריהו תמיד נענה וה' עוזר. אכן, צריך להתפלל שוב ושוב, באמונה ובהכנעה - מבלי להתיאש - והקב"ה יעזור. עיקר הנסיונות של האדם הם בענייני אמונה.

(ליל שישי פר' שופטים תשפ"ו)